

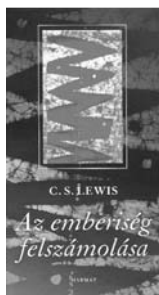
C. S. LEWIS:

***Az emberiség
felszámolása***

Szomorú, hogy a gondolkodó egyre gyakrabban kényszerül bizonygatni az emberiség közös értékeinek hasznosságát és megalapozottságát. Pedig a jelen kifejezetten békés és nyugodt ahhoz a történelmi időhöz képest, amelyben a világhíres fantasy-író és teológus, C. S. Lewis *Az emberiség felszámolása* című esszéje íródott. Az 1943-ban kiadott értekezés az emberi civilizáció genezisének korából való, őseredeti — az egyszerűség kedvéért *Taónak* rövidített — értékrend egyetemességét hirdeti. Ezt a mindent átszövő alapot, amely egyaránt tartalmazza például a Tízparancsolatot és Epiktétosz bölcsességeit, önellentmondás nélkül nem lehet tagadni, az utóbbi kétszáz esztendő ideologikus rendszerei mégis erre tettek kísérleteket. Bár e rendszerek is az emberi faj korlátlan boldogságát akarják elérni, csak az időleges vágyak kielégítésére lehetnek képesek, hiszen az örök és valódi boldogságban egyszerűen nem hisznek. A keresztény alkotó, aki talán a *Narnia krónikái* című fantasztikus, vallási motívumoktól sem mentes regényciklusával vált hazánkban is széles körben ismertté, tökéletes boldogságnak csak a fo-

lyamatosan beteljesedő boldogságot tartja.

Ez jól mutatja tradicionális időfelfogását, az „itt és most”-okon túlmutató szemléletet, ami egyre inkább tarthatatlannak tűnik a 21. század félreértelmezett fogyasztói-ságának idején. Az ember ösztönös oldalát meglovagoló ideológiák olyan új rendet képeznek, amelynek globális uralma Lewis számára még csak egy elhárítandó lehetőségnek tűnt, számunkra viszont már maga a kézzelfogható valóság.

Az új rend növekvő számú képviselői elsősorban az oktatáson és a kultúrán keresztül táplálják az emberiségbe a lényegileg emberellenes hibrid-értékrendet, ami legelőször is a kipróbált civilizáció alapjait bontja el: ez maga az értékrelativizmus.

Az egyértelmű értékek átírása és elvetése azonban nemhogy nem üdvöztető, hanem egyenesen káros hatással jár — egy újfajta, morális Bábelhez vezet. A poszthumán közeljövőre vonatkozó tudományos víziók minduntalan egy, a Természet felett aratandó, végső győzelemről szólnak, megfélemlítve az ember természetiségéről. Épp ezért a Természettel vívott harc szükségképpen bukásra van ítélve, ugyanis egyvalamit, a bennünk megbúvó ösztönlényt sosem leszünk képesek leküzdeni. Vagyis a Természet uralom alá hajtása logikai képtelenség,

és az ebből fakadó sikertelenséget csak elkendőzni lehet; az elkendőzés pedig a meghasonlással járó felbomlást idézi elő.

Különös, de mindezt egy középiskolai irodalomtankönyvből vezeti le a szerző. Néhány példán keresztül bemutatja, hogy a tankönyvírók (akiket „Gaiusnak és Titiusnak” nevezett el) ültetik el a relativizmus magvait a gyerekekben. Az „újrakondicionálók” nem a Tao-ra tanítanak, hanem saját szájuk íze szerint jól irányítható gépekké formálják át az ifúságot. Ezek a „gépek” egytől-egyig az új rend aktuális érdekeit fogják érvényesíteni, mivel nincs többé kezükben önmaguk akaratának kontrollja. Ez nem összeesküvés-elmélet, inkább a tünetek felismerése, ahonnan a jelen-ség mélyére lehet hatolni.

De Lewis nemcsak a vészharangot kongatja meg, hanem a Tao parancsainak ismételtetésével vissza is vezet minket a hagyományhoz. A kiút ugyanis maga a Tao; rá kell építeni a jövőt. A bölcs és emberiség-párti hatalomgyakorlásnak a lehetséges jövőért is vállalnia kell a felelősséget, ugyanis a következő generációk mozgásterét a mindenkori jelen jelöli ki. A jövőt is felélő életforma mellett, hogy egyre közelebb hozza a végidőket, az elkövetkezendő generációknak is egyre kisebb tényleges hatalmat biztosít.

A fajsúlyos téma ellenére sem nélkülözi e hatásos szöveg a színes

példákat és ironikus megjegyzéseket. Közérthető nyelvezete csak az általános kérdések iránti érzékenységet követeli meg, semmi többet. A magyarul eddig hozzáférhetetlen írás a Harmat Kiadó C. S. Lewis életművét bemutató sorozatának egyik legfontosabb darabja.

ZSOLNAI GYÖRGY

(Fordította J. Füstös Erika,
Harmat Kiadó, Budapest, 2007,
102 oldal, 2200 Ft)

S. NAGY ANIKÓ: *Kereskedővilág*

Nagy méretű, keménytáblás, ráadásul kétnyelvű, magyar—angol kiadvány S. Nagy Anikó *Kereskedővilág* című albuma, amely a fővárosi közgyűlés kereskedelmi és turisztikai bizottságának támogatásával jött létre, s valljuk be, ideális „repi”-ajándék lehet. Másként fogalmazva: többszörösen is kereskedelmi termék. Minden könyv az, de ez a munka szinte ajánlja magát. Nem lebecsülendő funkció ez egy könyv esetében: nemcsak ötletszegény, egymásra kevésbé figyelő, de pénzes rokonok ajándékoznak szívesen lapozgatásra csábító, színes albumokat, hanem cégek és intézmények is. A *Kereskedővilág* a magyar kereskedőszakma szereplőinek ajándéka is lehet külföldi partnerek